

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА КЛАСИЧНОЇ ТА РУМУНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Швед Е.В., Яцків О.М., Дацьо О.Г.

ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ ЗНАНЬ
СТУДЕНТІВ З КУРСУ
«ЛАТИНСЬКА МОВА»

СИНТАКСИС

Ужгород – 2018

УДК 811.124'367 (076)
З-41

Збірник тестових завдань для діагностики рівня знань студентів з курсу «Латинська мова». Синтаксис / Укл. Швед Е.В., Дацьо О.Г., Яцків О.М. – Ужгород: УжНУ, 2018. – 23 с.

Збірник покликаний допомогти викладачу здійснити контроль засвоєння студентом основних тем синтаксису латинської мови.

Навчальний посібник розрахований на студентів гуманітарних факультетів денного та заочного відділень, усіх, хто вивчає латинську мову і хотів би перевірити рівень своїх знань. Запропонований посібник може бути використаний, як для систематичної перевірки засвоєння кожної окремої теми, так і для підсумкового контролю знань синтаксису латинської мови.

Наприкінці збірника подається список рекомендованої літератури.

Затверджено на засіданні кафедри класичної та румунської філології
Протокол № 5 від 27.06.2018 р.

Затверджено Вченою радою факультету іноземної філології
Протокол №5 від 27.06.2018 р.

І.ВЖИВАННЯ ВІДМІНКІВ

1. Genetivus.

1. Яка з генетичних форм виконує функцію gen. possessivus в даних словосполученнях:

- 1) amor patris;
- 2) studium litterarum;
- 3) pila puellae;
- 4) amor patriae;
- 5) peritus belli;
- 6) ignarus malorum

2. Яка з генетичних форм виконує функцію gen. quantitatis:

- 1) copia aquae;
- 2) primus discipulorum;
- 3) amor patriae.

3. У якому з речень genetivus виконує функцію gen. obiectivus:

- 1) Romani semper gloriae cupidi fuerunt;
- 2) Amicorum omnia communia sunt;
- 3) Hominis est errare.

4. Яке з речень містить gen. characteristicus:

- 1) Non sum tantae scientiae, quantaе videor;
- 2) Miseros iuvare humanitatis est;
- 3) Eius virginis libri sunt.

5. Яка з генетичних форм виконує функцію gen. obiectivus:

- 1) pila puellae;
- 2) peritus belli;
- 3) pessimus omnium.

6. Яка з генетичних форм виконує функцію gen. characteristicus в даних словосполученнях:

- 1) equus agricolae;
- 2) cogitare hominis est;
- 3) ira magistrae;
- 4) amans patriae;
- 5) multum amicorum;
- 6) nihil novi.

7. У якому з речень genetivus виконує функцію gen. possessivus:

- 1) Hispania postrema omnium provinciarum perdomita est;
- 2) Hic versus Flauti non est;
- 3) Haec res magni momenti est.

8. Яке з речень містить gen. partitivus:

- 1) Semper fabula partem veri habet;
- 2) Quid tibi negotii est mecum;

3) Pax inter populos maximum bonōrum omnium est.

9. Яка з генетичних форм виконує функцію gen. partitīvus:

- 1) copia silvārum;
- 2) metus hostium;
- 3) immemor quietis;
- 4) vir magni ingenii;
- 5) memoria virōrum;
- 6) quis nostrum.

10. Яка з генетичних форм виконує функцію gen. possessivus:

- 1) puer novem annōrum;
- 2) medicina morbōrum;
- 3) carmina Horatii.

11. У якому з речень genetivus виконує функцію gen. obiectivus:

- 1) Themistocles muros Atheniensium restituit;
- 2) Numquam amicōrum nostrōrum obliviscimur;
- 3) Vir summi ingenii.

12. Яке з речень містить gen. quantitatis:

- 1) Quis amocōrum tibi fidelior fuit?
- 2) Librōrum multitudo non semper bibliotheca vocatur;
- 3) Hispania maxima provinciārum Romanōrum est.

**13. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: ... ..
maximus est cetus.**

- 1) animal marinum;
- 2) animalium marinōrum;
- 3) animalibus marinis.

**14. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: Validior ...
dextra est.**

- 1) manus;
- 2) manuum;
- 3) manibus.

**15. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: ... est semper
in causis verum loqui.**

- 1) iudex;
- 2) iudicis;
- 3) iudicibus.

**16. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: ... memoria
aeterna est.**

- 1) vir clarus;
- 2) viri claro;
- 3) virōrum clarōrum.

**17. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: Nulla ...
maior elephanto est.**

- 1) bestiae;

- 2) bbestiārum;
- 3) bestiis.

18. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: Cogitare ... est.

- 1) homo;
- 2) hominis;
- 3) homini.

19. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: Is canis ... fuit.

- 1) ingens forma;
- 2) ingentis formae;
- 3) ingenti formae.

20. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: Caligula crudelissimus ...fuit.

- 1) omnis imperator Romanus;
- 2) omnium imperatōrum Romanōrum;
- 3) omnibus imperatoribus Romanis.

21. Виберіть відповідну форму і завершіть речення: Uter ... est doctior?

- 1) vestri;
- 2) vestrum;
- 3) vobis.

2.Dativus.

1. У якому із словосполучень вжито dat. commodi:

- 1) praesidio venīre;
- 2) patriae laborāre;
- 3) amico auxilio venīre.

2. Виберіть відповідну форму і завершіть речення, вживши dat. possessivus: Liber ... est.

- 1) ego;
- 2) mei;
- 3) mihi.

3. У якому з речень вжито dat. commodi:

- 1) Non scholae, sed vitae discimus;
- 2) Patri est hortus;
- 3) Mihi praesidio venire.

4. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Sol ... lucet.

- 1) omne;
- 2) omnis;
- 3) omnibus.

5. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Castra ... praedae do.

- 1) vos;
- 2) vestrum;
- 3) vobis.

6. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Virtus ... amanda est.

- 4) ego;
- 5) mei;
- 6) mihi.

7. У якому із словосполучень вжито dat. finalis:

- 1) auxilio mittere;
- 2) scholae discere;
- 3) patriae vivere.

8. Виберіть відповідну форму і завершіть речення, вживши dat. possessivus: Sunt ... fabulae novae.

- 1) nos;
- 2) nostrum;
- 3) nobis.

10. У якому з речень вжито dat. duplex:

- 1) Mihi erant multi amici;
- 2) Sol omnibus lucet.

11. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Eraminondas imperium non sibi sed ... quaesivit.

- 1) patria;
- 2) patriae;
- 3) patriā.

12. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Virtutes ... decori gloriaeque sunt.

- 1) homines;
- 2) hominum;
- 3) hominibus.

13. Яке із словосполучень вжито у dat. duplex:

- 1) amico auxilio venire;
- 2) esse detrimento;
- 3) dare dono.

14. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Castra ... praedae do.

- 1) vos;
- 2) vestri;
- 3) vobis.

15. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Hoc ... est usui.

- 1) ego;

- 2) mei;
- 3) mihi.

3. Accusativus. Nominativus

1. У якому із словосполучень вжито асс. temporis:
  - 1) O me miseram!
  - 2) decem pedes altus;
  - 3) ducentos annos.
2. У якому із речень вжито асс. extensiōnis:
  - 1) O praeclarum nomen imperatoris Romani!
  - 2) Murus decem pedes altus.
3. У якому із словосполучень вжито асс. duplex:
  - 1) Ciceronem consulem creare;
  - 2) scholae discere;
  - 3) laudi tribuere.
4. У якому із словосполучень вжито асс. exclamatiōnis:
  - 1) O tempora, o mores!
  - 2) multos annos obsidere;
  - 3) unum diem legere.
5. У якому з речень вжито асс. temporis:
  - 1) Milia passum viginti procedere.
  - 2) O fallacem hominem spem!
  - 3) Graeci decem annos Troiam obsederunt.
6. У якому із речень вжито асс. exclamatiōnis:
  - 2) O praeclarum nomen imperatoris Romani!
  - 3) Multos annos obsidere.
7. У якому із речень вжито асс. extensiōnis:
  - 1) O praeclarum nomen imperatoris Romani!
  - 2) Milia passum viginti procedere.
8. У якому із словосполучень вжито асс. duplex:
  - 1) Domum venio;
  - 2) unum diem legere.
  - 3) Eum hominem beatum puto.
9. У якому із словосполучень вжито асс. exclamatiōnis:
  - 1) O me miseram!
  - 2) Ciceronem consulem creare.
10. У якому із речень вжито ном. duplex:
  - 1) unum diem legere
  - 2) Cicero consul creatur;
  - 3) scholae discere.

4. Ablativus.

1. У якому із словосполучень вжито **abl. separationis**:

- 1) educere castris;
- 2) vulnerare sagittā;
- 3) clamare irā.

2. У якому із словосполучень вжито **abl. loci**:

- 1) eo tempore vivere;
- 2) terra marique;
- 3) doctrinā superare.

3. У якому з речень вжито **abl. coriae**:

- 1) Nihil agricultura melius est;
- 2) Miles vulneribus periit;
- 3) Vacāre cilpa magnum est solatium.

4. **Визначіть функцію ablativus у реченні: Pueri Faliscōrum etiam in bello extra oppidum se exercebant.**

- 1) abl. causae;
- 2) abl. modi;
- 3) abl. separatiōnis;
- 4) abl. temporis;
- 5) abl. loci;
- 6) abl. comparatiōnis.

5. **Виберіть потрібну форму і завершіть речення: ... .. de ea re loquor.**

- 1) magnus cum dolor;
- 2) magna cum dolor;
- 3) magnā cum dolōre.

6. **Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Herodotus, scriptor rerum Graecus, ... fuit.**

- 1) magna eloquentia;
- 2) magnae eloquentiae;
- 3) magnā eloquentiā.

7. **Виберіть потрібну форму і завершіть речення: ... duo consules quotannis creabuntur.**

- 1) Roma;
- 2) Romae;
- 3) Romam.

8. У якому із словосполучень вжито **abl. cause**:

- 1) carere morte;
- 2) superbus victoriā;
- 3) nuntiāre litteris.

9. У якому із словосполучень вжито **abl. temporis**:

- 1) prima luce excidere;

- 2) locis novis vivere;
- 3) magna cum gloria cedere.

10. У якому з речень вжито abl. modi:

- 1) Super magno cum metu dicere incipio;
- 2) Agesilaus fuit claudus altero pede;
- 3) Dies hieme breviores noctibus sunt.

11. Визначіть функцію ablativus у реченні: Consul locis idoneis posita est.

- 1) abl. loci;
- 2) abl. temporis;
- 3) abl. limitationis;
- 4) abl. modi;
- 5) abl. causae.

12. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Consul Lucius Cassius ... occisus est.

- 1) Helvetiis;
- 2) ab Helvetiis.

13. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Terra multo maior ... est.

- 1) luna;
- 2) lunae;
- 3) lunā

14. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Patria mihi ... ... est carior.

- 1) vita mea;
- 2) vitā meā;
- 3) vitae meae.

15. У якому із словосполучень вжито abl. modi:

- 1) doctrinā superāre;
- 2) tenere memoriā;
- 3) cum clamore currere.

16. У якому із словосполучень вжито abl.limitationis:

- 1) magna cum prudentiā;
- 2) minor natū;
- 3) extremo anno vincere.

17. У якому з речень вжито abl. separationis:

- 1) Oculis videmus;
- 2) Vera a falsis distinguere;
- 3) Hoc nuntio gavisus est.

18. Визначіть функцію ablativus у реченні: Catilina magnā vi et animi et corporis fuit, sed ingenio malo.

- 1) abl. limitationis;
- 2) abl. qualitatis;

- 3) abl. loci;
- 4) abl. temporis;
- 5) abl. causae.

**19. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Caesar ... ..
... occisus est.**

- 1) annus quadragessimus quartus;
- 2) anno quadragessimo quarto.

**20. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Alexander
Magnus ... parvus est.**

- 1) corpus;
- 2) corporis;
- 3) corpore.

**21. Виберіть потрібну форму і завершіть речення: Fabula Aesopi
... narratur.**

- 1) a magistro;
- 2) magistro.

II. СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ

1. Accusativus cum infinitivo. Nominativus cum infinitivo.

**1. Яка з дієслівних форм вимагає після себе вживання звороту
Accusativus cum infinitivo:**

- 1) video;
- 2) videor;
- 3) videtur.

**2. Виберіть потрібну форму інфінітива від дієслова lego у
відповідності з наведеним значенням: Pater dixit filium eum
librum (буде читати).**

- 1) lectum iri;
- 2) lecturum esse.

**3. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть
речення: Nuntio ... venisse.**

- 1) amicus;
- 2) amicum;
- 3) amice.

**4. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть
речення: ... Lycurgi tempestatibus fuisse traditur.**

- 1) Homerus;
- 2) Homero;
- 3) Homerum.

**5. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть
речення: Dico ... cantare.**

- 1) puella;
- 2) puellam;
- 3) puellā.

6. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: ... Ciceronem a militibus interfectum esse.

- 1) traditur;
- 2) tradunt;
- 3) traduntur.

7. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: ... Nomerum caecum fuisse.

- 1) narror;
- 2) narratur;
- 3) narrant.

8. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: ... amicum non venturum esse.

- 1) puto;
- 2) putor;
- 3) putantur.

9. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Disciplina Druidum in Britannia reperta esse existimatur.

- 1) inf. perfecti pass.;
- 2) inf. futuri act.

10. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Populi antiqui putabant Oceanum terram cingere.

- 1) inf. praesentis act.;
- 2) inf. praesentis pass.

11. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Hannibal iuravit semper se inimicum Romanis futurum esse.

- 1) inf. futuri act.;
- 2) inf. futuri pass.

12. Яка з дієслівних форм вимагає після себе вживання звороту nominativus cum infinitivo:

- 1) puto;
- 2) traditur;
- 3) tradunt.

13. Виберіть потрібну форму інфінітива від дієслова lego у відповідності з наведеним значенням: Scio sororem eum librum (прочитала).

- 1) lectas esse;
- 2) legisse.

14. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть речення: Scimus ... oratorem maximum fuisse.

- 1) Cicero;

- 2) Ciceronis;
- 3) Ciceronem.

15. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть речення: Hannibal sperabat Roman ... victum iri.

- 1) sui;
- 2) sibi;
- 3) se.

16. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть речення: Constat multas ... Galliae a Caesare expugnatas esse.

- 1) urbes;
- 2) urbium;
- 3) urbibus.

17. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: ... Ciceronem oratorem maximum fuisse.

- 1) dicor;
- 2) dicunt;
- 3) dicuntur.

18. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: Caesar ... disciplinam Druidum in Britannia repertam esse.

- 1) traditur;
- 2) tradit;
- 3) tradunt.

19. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: Is homo brevi venturus esse ... .

- 1) puto;
- 2) putatur;
- 3) putant.

20. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Numquam id intellecturus esse videris.

- 1) inf. futuri act.;
- 2) inf. futuri pass.;
- 3) inf. perfecti pass.

21. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: In legione Romana decem cohortes numerari tradunt.

- 1) inf. praesentis act.;
- 2) inf. praesentis pass.;
- 3) inf. perfecti pass.

22. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Troia a Graecis expugnata esse traditur.

- 1) inf. futuri act.;
- 2) inf. perfecti pass.;
- 3) inf. perfecti act.

23. Яка з дієслівних форм вимагає після себе вживання звороту *accusativus cum infinitivo*:

- 1) existimor;
- 2) volo;
- 3) fertur.

24. Виберіть потрібну форму інфінітива від дієслова *lego* у відповідності з наведеним значенням: *Magister dixit discipulos suos carmina Homeri* (читають).

- 1) legere;
- 2) legisse;
- 3) lecturos esse.

25. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть речення: *Audio ... meam carmen cantare*.

- 1) soror;
- 2) sororis;
- 3) sororem.

26. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть речення: *Necesse est ... ab optimis viris regi*.

- 1) civitas;
- 2) civitatem;
- 3) civitate.

27. Поставте у відповідній формі логічний підмет і завершіть речення: *... id intellecturi esse videntur*.

- 1) discipuli;
- 2) discipulis;
- 3) discipulos.

28. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: *Vonum carmen a te scriptum iri ...* .

- 1) puto;
- 2) putatur;
- 3) putant.

29. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: *Id non intellexisse ...* .

- 1) video;
- 2) vident;
- 3) videris.

30. Підберіть відповідну форму керуючого дієслова і доповніть речення: *Cicero omnes eloquentia superavisse ...* .

- 1) puto;
- 2) putatur;
- 4) putant.

31. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: *Vonum carmen a te scribi videtur*.

- 1) inf. praesentis pass.;
- 2) inf. perfecti act.

32. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Prometheus hominibus ignem dedisse traditur.

- 1) inf. praesentis act.;
- 2) inf. perfecti act.

33. Яка з форм інфінітива вжита у реченні: Is pons deletum non iri putatur.

- 1) inf. perfecti pass.;
- 2) inf. futuri pass.

2. Ablativus absolutus.

1. Визначте форму дієприкметника у реченні: Homo, verum non dicens, mendax appellatur.

- 1) part. praesentis activi;
- 2) part. perfecti pass.;
- 3) part. futuri act.

2. Яке з речень можна перекласти за допомогою дієприслівникового звороту:

- 1) Priamo regnante, Troia capta est;
- 2) Troia capta, Aeneas in Italiam venit;
- 3) Tarquinio Superbo regnante, Pythagoras in Italiam venit.

3. Яке з речень містить abl. mansus:

- 1) Castris relictis, omnes fere milites in silvem fugerunt;
- 2) Hannibale duce, Carthaginienses multas victorias paraverunt;
- 3) Regibus expulsis, Romani duos consules creaverunt.

4. Яким з двох способів можна перекласти це речення: Hoste arripicante, cives portas clausērunt.

- 1) за допомогою підрядного речення;
- 2) дієприслівниковим зворотом.

5. У якому із зворотів ablativus absolutus містить part. perfecti pass.:

- 1) docente naturā;
- 2) cessante causā;
- 3) duobus litigantibus;
- 4) rebus stantibus;
- 5) latrante unō;
- 6) Asiā subactā.

6. Визначте форму дієприкметника у реченні: Dionysius tyrannus, Syracusis expulsis, Corinthum venit.

- 1) part. futuri act.;
- 2) part. perfecti pass.

7. Яке з речень можна перекласти за допомогою дієприслівникового звороту:

- 1) Caesare necato, triumviri rem publicem obtinuerunt;
- 2) Artes innumerabiles repertae sunt, docente naturā;
- 3) Latrante uno latrat statim et alter.

8. Яке з речень містить *abl. mancus*:

- 1) Troiā deletā, Graeci domos reverterunt;
- 2) Augusto regnante, Romae litterae artesque florebant;
- 3) Me puero, motus terrae fuerant.

9. Яким з двох способів можна перекласти це речення: Pythagoras, Tarquinio Superbo regnante, in Italiam venit.

- 1) за допомогою підрядного речення;
- 2) дієприслівниковим зворотом.

10. У якому із зворотів *ablativus absolutus* містить *part. praesentis act.*:

- 1) bello gerente;
- 2) Caesare necatō;
- 3) Asia subactā;
- 4) sanato vulnere;
- 5) librō completō;
- 6) rege occisō.

11. Визначте форму дієприкметника у реченні: Regibus expulsis, duo consules Romae creati sunt.

- 1) part. futuri act.;
- 2) part. perfecti pass.

12. Яке з речень можна перекласти за допомогою дієприслівникового звороту:

- 1) Ponte facto, Caesar copias suas in alter fluminis ripam traducit;
- 2) Romulo regnante, bellum cum Sabinis fuit;
- 3) Me absente, consilium bonum captum est.

13. Яке з речень містить *abl. mancus*:

- 1) Exactis regibus, Valerius consul fuit;
- 2) Philippo occiso, Alexander regnum occupavit;
- 3) Me aegroto, afuisti longe.

14. Яким з двох способів можна перекласти це речення: Puero bene legente, magister gaudet.

- 1) за допомогою підрядного речення;
- 2) дієприслівниковим зворотом.

15. Визначте який із зворотів є *abl. mancus*:

- 1) rebus stantibus;
- 2) rege occisō;
- 3) Alexandrō regnante;
- 4) Caesare vivō;

- 5) Hellespontō traiectō;
- 6) urbibus captis.

III. СИНТАКСИС ПІДРЯДНОГО РЕЧЕННЯ

1. Підрядні речення із сполучником ut.

1. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: **Rogo, ut ad me ...** .
  - 1) venires;
  - 2) venias.
2. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: **Legati missi sunt, ut расем ...** .
  - 1) petant;
  - 2) peterent.
3. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: **Omnes cives optant, ut рах ...** .
  - 1) sit;
  - 2) esset.
4. Яке з речень є підрядним реченням мети:
  - 1) Dedi puero panem, ne ploraret;
  - 2) Morbus impediit, ne scribam;
  - 3) Interdum accidit, ut vere pinguat.
5. Завершіть речення, вибравши відповідну форму: **Nunc opus ast animo valere, ut corpore valere ...** .
  - 1) possimus;
  - 2) possemus.
6. Вжуйте у головному реченні відповідний час і завершіть речення: **... puero panem, ne ploraret:**
  - 1) do;
  - 2) dedi.
7. Знайдіть підрядне часове речення:
  - 1) Accidit, ut una nocte omnes naves tempestate disjieretur;
  - 2) Pompeius, ut equitatum suum pulsum vidit, acie excessit;
  - 3) Fit in proelio, ut timidus miles fugiat.
8. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: **Rogabam, ut ...** .
  - 1) venias;
  - 2) venires.
9. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: **Curavi, ut ...** .

- 1) valeres;
- 2) valeas.

10. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: Hannibal venenum sumpsit, ne vivus in potestatem Romanōrum ... .

- 1) veniat;
- 2) veniret.

11. Яке з речень є підрядним наслідковим:

- 1) Lex permittit, ut furem liceat occidere;
- 2) Curo, ut valeas;
- 3) Ut sementem feceris, ita metes.

12. Завершіть речення, вибравши відповідну форму: Discipulus optavit, ut sibi liber ... .

- 1) detur;
- 2) daretur.

13. Вжуйте у головному реченні відповідний час і завершіть речення: Tanta vis ... probitatis, ut eam in hoste diligamus.

- 1) sum;
- 2) est;
- 3) estis.

14. Знайдіть підрядне наслідкове речення:

- 1) Curo, ut valeas;
- 2) Dux equites misit, ut hostes persequerentur;
- 3) Pictor uvas sic pinxit, ut aves ad tabulam advolarent.

15. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: Amicus meus me rogavit, ut ad me ... .

- 1) veniat;
- 2) veniret.

16. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: Veni, ut te ... .

- 1) rogem;
- 2) rogarem.

17. Узгодьте час присудка підрядного речення з часом присудка головного, вибравши відповідну форму: Videant consules, ne quid res publica detrimenti ... .

- 1) caperet;
- 2) capiat.

18. Яке з речень є підрядним додатковим:

- 1) Do, ut des;
- 2) Factum est in proelio, ut ignavus miles fugeret;
- 3) Consul edixit, ne milites ordines suos relinquerent.

19. Завершіть речення, вибравши відповідну форму: Tanta est potentia veritatis, ut se ipsam sua claritate ... .

- 1) defenderet;
- 2) defendat.

20. Вжуйте у головному реченні відповідний час і завершіть речення: Orpheus tam dulce ... , ut homines delectaret.

- 1) cantat;
- 2) cantavit.

21. Знайдіть підрядне допустове речення:

- 1) Atticus sic Graece loquebatur, ut Athenis natus esse viderētur;
- 2) Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas;
- 3) Frater amicum rogavit, ut ad se veniret.

2. Підрядні речення із сполучником cum.

1. Яке з підрядних речень із сполучником cum temporale:

- 1) Cum in silvem venero, iam nox erit;
- 2) Cum magistri alios docent, ipsi discunt;
- 3) Cum Caesar ad silvam pervenisset, hostes ex omnibus partibus silvae excurrerunt.

2. Яке з підрядних речень вводиться сполучником cum historicum:

- 1) Aedui, cum se ab hostibus defendere non possint, legatos ad Caesarem mittunt;
- 2) Graeci, cum Troiam expugnāvissent, omnes fere incolas necavērunt;
- 3) Socrates, cum facile possit educi e custodia, noluit.

3. Визначте функцію сполучника cum у реченні: Cum vita sine amicis insidiarum et metus plena sit, ratio ipsa monet amicitias comparāre.

- 1) cum concessivum;
- 2) cum temporale;
- 3) cum causale.

4. Виберіть відповідну форму присудка і вставте у підрядне речення з cum iterativum: Poëtarum libros delectationis causā, cum ... otium, legere soleo.

- 1) est;
- 2) estis;
- 3) sunt.

5. Визначте функцію сполучника cum у реченні: Germani, cum diutius Romanōrum impetum sustinere non possent, se ad Rhenum flumen receperunt.

- 1) cum causale;

- 2) cum historicum;
- 3) cum coincidens.

6. Яке з підрядних речень із сполучником cum iterativum:

- 1) Phocion fuit perpetuo pauper, cum divitissimus esse potest;
- 2) Cum Alexander regnaret, Dareus victus est;
- 3) Cum autumnus apropinquat, aves avolant.

7. Яке з підрядних речень вводиться сполучником cum concessivum:

- 1) Cum Romam veni, scribo ad te;
- 2) Litterae, cum sint paucae, tamen innumerabilia verba efficiunt;
- 3) Cum sis mortalis, quae sunt mortalia cura.

8. Визначте функцію сполучника cum у реченні: Cum Caesar in Asiam interfaceret, navis eius a praedonibus capta est.

- 1) cum temporale;
- 2) cum coincidens;
- 3) cum historicum.

9. Виберіть відповідну форму присудка і вставте у підрядне речення з cum iterativum: Cum ... otium, poëtarum libros legam.

- 1) es;
- 2) est;
- 3) sunt.

10. Визначте функцію сполучника cum у реченні: Romam, cum venero, quae perspexero, scribam ad te.

- 1) cum iterativum;
- 2) cum temporale;
- 3) cum concessivum.

11. Яке з підрядних речень вводиться сполучником cum coincidens;

- 1) Cum Caesar in Galliam venit, ibi duae factiones erant;
- 2) Cum in villa te expectarem, epistulam tuam accepi;
- 3) De te, Catilina, cum tacent, clamant.

12. Яке з підрядних речень вводиться сполучником cum causale:

- 1) Ad te venire non possum, cum negotia in urbe habeam;
- 2) Antigonus, cum adversus Seleucum dimicaret, in proelio occisus est;
- 3) Cum Germani in silvis vagabantur, Romae artes et litterae florebant.

13. Визначте функцію сполучника cum у реченні: Cum ad te venire non potuerim, epistulam ad te mittam.

- 1) cum causale;
- 2) cum concessivum;
- 3) cum historicum.

14. Виберіть відповідну форму присудка і вставте у підрядне речення з cum iterativum: Cum Romam ... , scribo ad te.

- 1) veni;
- 2) veneram;
- 3) venero.

15. Визначте функцію сполучника cum у реченні: In urbem non venit cum possit.

- 1) cum concessivum;
- 2) cum temporale;
- 3) cum coincidens.

IV. ГЕРУНДІЙ. ГЕРУНДИВ.

1. Яка з форм є герундієм:

- 1) audienda;
- 2) legendōrum;
- 3) ornandi.

2. Яка з форм перекладається “той, якого слід слухати”:

- 1) audiendi;
- 2) audiendus;
- 3) audienda.

3. Виберіть правильний варіант перекладу українського речення: Я повинен прочитати книгу.

- 1) Liber mihi legendus est;
- 2) Liber ego legendus est.

4. Герундив від sileo, ēre має форму:

- 1) ad silendum;
- 2) silendae.

5. Якщо форму герундія замінити герундивом, то який з варіантів буде правильним: Venit ad legendum libros.

- 1) Venit legendi libros;
- 2) Venit ad libros legendos.

6. Виберіть правильну форму і доповніть речення: Ad ... homo natus est.

- 1) cogitandi;
- 2) cogitando;
- 3) cogitandum.

7. Яка з форм є герундивом:

- 1) ad scribendum;
- 2) legendas.

8. Яка з форм перекладається “для прикрашання”:

- 1) ad ornandum;
- 2) ornandi;

3) ornandas.

9. Виберіть правильний варіант перекладу українського речення: Ми повинні боротися за батьківщину.

- 1) Nobis pro patria pugnandum est;
- 2) Nos pro patria pugnandum est.

10. Герундив від laudo, āre має форму:

- 1) ad laudandum;
- 2) laudanōrum.

11. Якщо форму герундія замінити герундивом, то який з варіантів буде правильним: Ars gubernandi civitatem.

- 1) Ars civitatis gubernandae;
- 2) Ars ad gubernandum civitatis.

12. Виберіть правильну форму і доповніть речення: Equi donati dentes non sunt ... .

- 1) inspiciendae;
- 2) inspiciendi;
- 3) inspicienda.

13. Яка з форм є герундієм:

- 1) natandas;
- 2) pingenda;
- 3) legendi.

14. Яка з форм перекладається “ те, яке слід прикрашувати”:

- 1) ornandus;
- 2) ad ornandum;
- 3) ornandum.

15. Виберіть правильний варіант перекладу українського речення: Ми повинні підкорятися законам батьківщини.

- 1) Nos obtemperandi sunt legibus patriae;
- 2) Nobis obtemperandum est legibus patriae.

16. Герундив від adhibeo, ēre має форму:

- 1) adhibendōrum;
- 2) ad adhibendum.

17. Якщо форму герундія замінити герундивом, то який з варіантів буде правильним: Discimus legendo libros.

- 1) Discimus legendos libros;
- 2) Discimus libri legendi.

18. Виберіть правильну форму і доповніть речення: Caesar oppidum expugnavit ad ... militibus dedit.

- 1) diripiendi;
- 2) diripiendo;
- 3) diripiendum.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маслюк В.П., Оленич Р.М. “Латинська мова” – Л., 1975 – 216 с.
2. Мушак Ю.Ф. “Латинська мова” - Видавництво Львівського університету, 1964 – 250 с.
3. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. “Латинська мова” – К., 1990 – 248 с.
4. Ярхо В.Н., Лобода В.И. “Латинский язык”. – М., 1969 - 384с.
5. Ярхо В.Н., Лобода В.И. “Латинский язык”. – М., 1983 - 384 с.
6. Дерюгин А.А., Лукянова Л.М. “Латинский язык”. – М., 1986 - 296 с.
7. Покровская З.А., Кацман Н.Л. “Латинский язык”. – М., 1987 - 368 с.
8. Боровский Я.М., Болдырев А.В. “Учебник латинського языка”. М., 1975 – 479с.
9. Мирошенкова В.И., Федоров Н.А. “Учебник латинського языка”. М., 1985 - 288 с.
10. Винничук Л. “Латинский язык”. – М., 1985 - 327 с.
11. Сак Ю.М. “Латинська мова. Посібник для студентів заочного факультету Ужгородського державного університету”. - Видавництво Ужгородського університету, 1972.
12. Орос М.В. “Методичні вказівки до самостійної роботи з латинської мови для студентів 1-2 курсів філологічного факультету” – Ужгород, 1988.
13. Дворецкий И.Х. Латинско-русский словарь - М., 1986.
14. Малинин А.М. Латинско-русский словарь - М., 1969.
15. Малинин А.М. Краткий латинско-русский словарь - М., 1941.

ЗМІСТ

I. ВЖИВАННЯ ВІДМІНКІВ

Genetivus.....	3
Dativus.....	5
Accusativus.Nominativus.....	7
Ablativus.....	8

II. СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ

Accusativus cum infinitivo. Nominativus cum infinitivo.	10
Ablativus absolutus.	14

III. СИНТАКСИС ПІДРЯДНОГО РЕЧЕННЯ

Підрядні речення із сполучником ut.	16
Підрядні речення із сполучником cum.	18

ГЕРУНДІЙ. ГЕРУНДИВ.	20
--------------------------	----

ЛІТЕРАТУРА.....	22
-----------------	----